

МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ ДЛЯ АВТОМОБІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Галич І.В., старший викладач, Антощенко Р.В., д.т.н., професор
(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

Стандарти серії ISO 9000 поширюються на всі підприємства, незалежно від їхнього типу, розміру та продукції, яку постачають та охоплюють управління підприємством в усіх сферах діяльності [1].

Світовій автомобільній промисловості потрібні стандарти якості продукції міжнародного рівня, підвищення продуктивності та конкурентоспроможності, а також безперервне вдосконалення. Для досягнення цієї мети всі великі виробники транспортних засобів в обов'язковому порядку вимагають від постачальників сертифікацію на відповідність вимогам стандарту систем менеджменту якості автомобільного сектора.

Міжнародною групою підприємств в сфері автомобілебудування (International Automotive Task Force) у співпраці з технічним комітетом міжнародної організації із стандартизації TC176. До складу цієї групи входять представники автомобільних концернів (зокрема, Ford, General Motors, Daimler, Chrysler, BMW, Fiat, Pigeon - Citroen, Renault, Volkswagen) і представники автомобільних асоціацій (AIAG – США, VDA – Німеччина, SMMT – Великобританія, ANFIA – Італія, FIEV – Франція) був розроблений стандарт IATF 16949. Стандарт IATF 16949 – це глобальна технічна специфікація і стандарт управління якістю для автомобільної промисловості. Він заснований на ISO 9001:2015 і повністю замінив ISO/TS 16949.

Стандарт IATF 16949 являє собою розроблені міжнародною організацією із стандартизації ISO технічні умови, що погоджені між собою американськими, німецьким, французьким та італійським стандартами систем якості в автомобільній промисловості в рамках світової автомобілебудівної галузі. Це такі стандарти як:

- QS9000 – американський стандарт якості в автомобільній галузі, розроблений «великою трійкою» виробників автомобілів (General Motors, Chrysler і Ford), який також був адаптований декількома виробниками вантажівок в США. Спільно зі стандартом QS 9000 застосовувався стандарт TE9000 - Quality System Requirements, Tooling and Equipment (Вимоги системи якості – обладнання та інструмент).

- VDA 6.1 – німецький стандарт якості, розроблений для постачальників запасних частин і комплектуючих в автомобільній галузі. Крім VDA 6.1 в Німеччині, для автомобільної галузі були розроблені стандарти VDA 6.2 і VDA 6.4. Так, VDA 6.2 – стандарт якості для обслуговуючих організацій, автодилерів, сервісних центрів, тьюнінгових компаній, виробників прототипів, а VDA 6.4 є стандарт якості для постачальників, засобів виробництва і

обладнання для автомобільної промисловості.

◦ EAQF – французький стандарт якості для автомобільної промисловості. Він був розроблений і застосовувався компаніями Citroen, Peugeot, Renault і постачальниками цих компаній.

AVSQ – італійський стандарт якості для автомобільної промисловості. Був розроблений і застосовувався Італійськими постачальниками і виробниками в автомобільній промисловості (Fiat, Alfa Romeo, Innocenti, Lancia, Maserati і Ferrari).

Стандарт IATF 16949 визначає вимоги до систем якості в області проектування, розробки, виготовлення, монтажу та сервісного обслуговування автомобільної продукції. Також стандарт зачіпає всі категорії постачальників автомобільної продукції: від невеликих виробників до найбільших транснаціональних корпорацій, що діють в будь-якій точці світу.

Крім самого стандарту в автомобільній промисловості застосовуються так звані «техніки якості». Це методи забезпечення якості, які повинні застосовувати організації, якщо вони впроваджують вимоги стандарту IATF 16949.

До таких «технік якості» відносяться:

APQP – Advanced Product Quality Planning and Control Plan (перспективне планування якості продукції і план управління);

FMEA – Potential Failure Mode and Effects Analysis (аналіз видів і наслідків відмов);

MSA – Measurement Systems Analysis (аналіз вимірювальних систем);

PPAP - Production Part Approval Process (процес приймання комплектуючих виробництва);

QSA – Quality System Assessment (оцінка системи якості);

SPC – Statistical Process Control (статистичне управління процесом).

Спочатку всі зазначені вище «техніки якості» входили в систему забезпечення документів стандарту QS 9000.

Таким чином, основним стандартом системи якості в автомобілебудуванні є міжнародний стандарт IATF 16949. Він замінив собою раніше діяв міжнародний стандарт ISO/TS 16949 «Quality management systems. Particular requirements for the application of ISO 9001 for automotive production and relevant service part organizations» Системи управління якістю. Спеціальні вимоги щодо застосування ISO 9001.

Список використаних джерел

1. Лук'яненко В.М., Галич І.В., Жиліна О.О. Упровадження інтегрованих систем менеджменту на підприємствах України. Стандартизація, сертифікація, якість. Науково-технічний журнал. 2012. С. 58-61.
2. Польща О.О. Системи управління якістю в автомобілебудуванні. Збірка тез доповідей Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів і молодих учених. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2016. С. 227.
3. Лук'яненко В.М., Галич І.В., Афанасьєва О.В. Інтегровані системи менеджменту. Якість технологій та освіти. Збірник наукових праць УПА. 2011. №2. С. 67-70.